Evropski parlament
2024-2029

Odbor za pravice žensk in enakost spolov

2024/2057(INI)

10.10.2024

OSNUTEK POROČILA

o priporočilu Evropskega parlamenta Svetu o prednostnih nalogah EU za 69. zasedanje Komisije OZN za položaj žensk
(2024/2057(INI))

Odbor za pravice žensk in enakost spolov

Poročevalka: Lina Gálvez

VSEBINA

Stran

PREDLOG PRIPOROČILA EVROPSKEGA PARLAMENTA 3

PRILOGA: SUBJEKTI ALI OSEBE, OD KATERIH JE POROČEVALKA PREJELA PRISPEVKE 8

PREDLOG PRIPOROČILA EVROPSKEGA PARLAMENTA

Svetu o prednostnih nalogah EU za 69. zasedanje Komisije OZN za položaj žensk (2024/2057(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju deklaracije OZN z dne 15. septembra 1995 z naslovom Pekinška deklaracija in izhodišča za ukrepanje ter rezultatov konferenc o pregledu,

– ob upoštevanju poročila generalnega sekretarja OZN z dne 13. decembra 2019 Komisiji OZN za položaj žensk z naslovom *Review and appraisal of the implementation of the Beijing Declaration and Platform for Action and the outcomes of the twenty-third special session of the General Assembly* (Pregled in ocena izvajanja pekinške deklaracije in izhodišč za ukrepanje ter rezultatov triindvajsetega izrednega zasedanja generalne skupščine),

– ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 25. novembra 2020 z naslovom Akcijski načrt EU za enakost spolov III (GAP III) – ambiciozna agenda za enakost spolov in opolnomočenje žensk v zunanjem delovanju EU (JOIN(2020)0017) in spremljajočega skupnega delovnega dokumenta služb Komisije z dne 25. novembra 2020 z naslovom Cilji in kazalniki za opredelitev okvira izvajanja akcijskega načrta za enakost spolov III (2021–2025) (SWD(2020)0284),

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. marca 2022 o akcijskem načrtu EU za enakost spolov III[1],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. februarja 2021 o prihodnjih izzivih na področju pravic žensk v Evropi: več kot 25 let po Pekinški deklaraciji in izhodiščih za ukrepanje[2],

– ob upoštevanju informativnega dokumenta z naslovom Pospeševanje napredka pri cilju trajnostnega razvoja 5 (cilj trajnostnega razvoja 5) – Doseganje enakosti spolov ter krepitev vloge žensk in deklet, ki ga je 18. septembra 2024 objavil Generalni direktorat za parlamentarne raziskovalne storitve,

– ob upoštevanju poročila Agencije OZN za ženske in oddelka OZN za ekonomske in socialne zadeve iz septembra 2024 z naslovom *Progress on the Sustainable Development Goals: The Gender Snapshot 2024* (Napredek pri ciljih trajnostnega razvoja – pregled vidika spolov za leto 2024),

– ob upoštevanju člena 121 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za pravice žensk in enakost spolov (A10-0000/2024),

[1] UL C 347, 9.9.2022, str. 150.
[2] UL C 465, 17.11.2021, str. 160.

A. ker je enakost žensk in moških temeljno načelo EU in ker mora zunanje delovanje EU temeljiti na tem načelu;

B. ker človekove pravice žensk in enakost spolov niso le temeljne človekove pravice, temveč tudi osnovni pogoj za spodbujanje razvoja in zmanjševanje revščine ter temelj, potreben za miren, uspešen in trajnosten svet;

C. ker se je 189 vlad s celega sveta, tudi EU in njene države članice, leta 1995 na četrti svetovni konferenci o ženskah v Pekingu zavezalo, da si bodo prizadevale za enakost spolov in krepitev vloge vseh žensk in deklet;

D. ker so Pekinška deklaracija in izhodišča za ukrepanje najcelovitejša svetovna agenda za spodbujanje enakosti spolov in veljajo za mednarodno listino o pravicah žensk, ki opredeljuje pravice žensk kot človekove pravice in izraža vizijo enakih pravic, svobode in priložnosti za vse ženske na svetu, leta 2015 pa je bila ponovno potrjena s ciljem trajnostnega razvoja št. 5 o doseganju enakosti spolov ter opolnomočenju vseh žensk in deklet iz agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030, in sicer z določitvijo ciljev in konkretnih ukrepov za vrsto vprašanj, ki zadevajo ženske in dekleta;

E. ker je samo še šest let do leta 2030, do katerega naj bi uresničili cilje trajnostnega razvoja OZN, a do sedaj v okviru cilja 5 ni bil dosežen v celoti še niti en kazalnik; ker OZN ocenjuje, da so potrebni radikalni ukrepi, če se želi pospešiti napredek in odpraviti vrzeli v pravnem varstvu in diskriminatorno zakonodajo za ženske v prej kot 286 letih;

F. ker je v študiji OZN o oceni cilja trajnostnega razvoja št. 5 iz leta 2024[3] poudarjeno, da še vedno obstajajo družbene norme, ki upravičujejo nasilje nad ženskami in dekleti, omejujejo dostop do zdravstvenih storitev, pripisujejo neplačano oskrbo in gospodinjsko delo izključno ženskam ter omejujejo dostop do vodstvenih vlog;

G. ker je generalna skupščina OZN izrazila zaskrbljenost zaradi dejavnega odpora do napredka na področju enakosti spolov in vse večjega nadnacionalnega nazadovanja na področju pravic žensk; ker obstaja jasna in nujna potreba po ponovni potrditvi dejanske enakosti in človekovih pravic žensk in deklet[4];

1. priporoči Svetu, naj:

(a) potrdi svojo zavezanost Pekinški deklaraciji in izhodiščem za ukrepanje ter naboru ukrepov za človekove pravice žensk in enakost spolov, ki so navedeni v njih; potrdi svojo zavezanost človekovim pravicam žensk z vključevanjem načela enakosti spolov v vsa področja in cikle politike, izvajanju posebnih in

[3] OZN, *Are we getting there? A synthesis of UN system evaluations of SDG 5*, (Ali dosegamo cilje? Zbirno poročilo OZN o ocenjevanju uresničevanja cilja trajnostnega razvoja) 5. marec 2024, https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2024/03/are-we-getting-there-a-synthesis-of-un-system-evaluations-of-sdg-5.

[4] Generalna skupščina OZN, *Escalating backlash against gender equality and urgency of reaffirming substantive equality and the human rights of women and girls: Report of the Working Group on discrimination against women and girls* (Čedalje večje nazadovanje na področju enakosti spolov in nujnost ponovne potrditve dejanske enakosti in človekovih pravic žensk in deklet – poročilo delovne skupine o diskriminaciji žensk in deklet), 15. maj 2024, https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g24/073/47/pdf/g2407347.pdf.

ciljno usmerjenih ukrepov za človekove pravice žensk in enakost spolov ter zagotavljanju ustrezne priprave proračuna ob upoštevanju vidika spola;

(b) zagotovi, da se enakost spolov in pravice žensk v celoti in ponosno izvajajo v vseh vidikih zunanjega delovanja EU z ustrezno financiranim, vključujočim in presečnim pristopom, ki ima preobrazbeni učinek na enakost spolov;

(c) zagotovi, da bosta Parlament in njegov Odbor za pravice žensk in enakost spolov popolnoma vključena v postopek odločanja o stališču EU na 69. zasedanju Komisije OZN za položaj žensk (od 10. do 25. marca 2025); zagotovi, da bo imel Parlament pred pogajanji ustrezne in pravočasne informacije in dostop do dokumenta o stališču EU, ter dodatno izboljša medinstitucionalno sodelovanje in neformalno posvetovanje, tudi pred in med pogajanji, da bi bile prednostne naloge Parlamenta ustrezno upoštevane;

(d) ustrezno oceni napredek in nazadovanje pri izvajanju Pekinške deklaracije in izhodišč za ukrepanje;

(e) oživi prizadevanja EU za premagovanje preostalih izzivov za celovito izvajanje Pekinške deklaracije in izhodišč za ukrepanje; zagotovi, da bo EU z uvedbo trdnih političnih ukrepov dajala zgled, in sicer pri obravnavanju in predvidevanju neenakosti spolov v vseh njenih oblikah ter boju proti njej, pa tudi pri opolnomočenju žensk v vsej njihovi raznolikosti;

(f) poudari, da ima EU pomembno vlogo pri doseganju enakosti spolov v svetu s podpiranjem partnerskih držav pri odpravljanju diskriminacije na podlagi spola; poskrbi, da bo EU zgled, in pozove pet držav članic, ki še niso ratificirale in začele izvajati Istanbulske konvencije, naj to čim prej storijo;

(g) si prizadeva za enake možnosti za vse na vseh področjih življenja, da bi ženskam v vsej njihovi raznolikosti omogočili, da uresničijo svoj potencial, zlasti pri odločanju, bodisi političnem, gospodarskem, akademskem ali kulturnem, kar je bistveno tudi za dobro upravljanje in oblikovanje politik; v zvezi s tem izrazi nasprotovanje semiotičnemu nasilju nad ženskami v politiki, ki ohranja in krepi negativne stereotipe o ženskah ter mlade ženske odvrača od vstopa v politiko in javni prostor;

(h) poudari, da so bile kot ovire opredeljene šibko politično vodstvo, pomanjkanje zavezanosti, vrzeli v podatkih, nezadostne naložbe in vzpon gibanj, ki nasprotujejo pravicam žensk; zato je treba spodbujati več žensk na vodilnih položajih, povečati naložbe in izvesti celovite politične reforme, da bi premagali te sistemske ovire in dosegli resnično enakopravno družbo;

(i) vključi načelo enakosti spolov in pripravo proračuna, ki upošteva vidik spola, v vsa področja politike EU, tudi v zunanje delovanje, in v zvezi s tem daje zgled;

(j) se zaveže stalnemu ocenjevanju in proaktivnim korektivnim ukrepom v notranjih in zunanjih politikah EU v zvezi z enakostjo spolov, vključevanjem načela enakosti spolov in pripravo proračuna;

(k) pozove Komisijo, naj še naprej razvija in uvaja konkretne in dobro financirane načrte in ukrepe za obravnavanje ciljev trajnostnega razvoja OZN, zlasti tistih, ki so povezani z enakostjo spolov;

(l) prevzame vodilno vlogo v svetovnem boju proti nazadovanju na področju

enakosti spolov in pravic žensk;

(m) pozove Komisijo, naj še naprej razvija in izboljšuje zbiranje podatkov, razčlenjenih po spolu, ter zagotovi, da bodo ti podatki prispevali k boljšemu oblikovanju politik; okrepi naj tudi Evropski inštitut za enakost spolov tako z vidika financiranja in zmogljivosti;

(n) nemudoma in v celoti uresniči akcijski načrt EU za enakost spolov III in poskrbi, da bo do leta 2025 85 % vseh novih ukrepov v vseh zunanjih odnosih prispevalo k enakosti spolov in opolnomočenju žensk;

(o) se seznani s priporočili iz resolucije Parlamenta z dne 10. marca 2022 o akcijskem načrtu EU za enakost spolov III in jih izvaja tako, da daje prednost temu akcijskemu načrtu pri vseh vidikih zunanjega delovanja EU, in sicer s pristopom, ki ima preobrazbeni učinek na enakost spolov, in presečnim pristopom, tako v smislu geografske pokritosti in področij delovanja omenjega akcijskega načrta, kot tudi vključevanja načela enakosti spolov v vsa področja zunanjega delovanja, ne glede na to, ali gre za trgovino, razvojno politiko, humanitarno pomoč, varnost ali sektorje, kot sta energetika in kmetijstvo;

(p) oblikuje, financira in izvaja politike, ki zmanjšujejo vlogo spola kot dejavnika revščine tako v EU kot zunaj nje, in sicer prek zunanjega delovanja, pri tem pa upošteva presečne dejavnike, vključno s starostjo, obveznostmi oskrbe, invalidnostjo, raso in spolnostjo;

(q) obravnava sistemske in temeljne vzroke revščine žensk ter krepi vlogo žensk in deklet v vsej njihovi raznolikosti z izobraževanjem, usposabljanjem, vseživljenjskim učenjem, nediskriminatornimi delovnimi priložnostmi, dostopom do socialnih storitev, usklajevanjem neplačane oskrbe in socialnih odgovornosti z zakonodajnimi pobudami, bojem proti spolnim stereotipom in spodbujanjem žensk kot vzornic;

(r) pozove k nadaljnjim prizadevanjem, zakonodaji in izvrševanju obstoječih ukrepov, da bi zagotovili pravice delavk v gospodinjstvu;

(s) okrepi notranji in zunanji odziv, vire in nabor orodij EU v zvezi z nasiljem na podlagi spola, vključno z nasiljem v družini, spolnim, fizičnim, psihološkim in ekonomskim nasiljem, tudi na vojnih območjih, pri tem pa upošteva migracije, prostitucijo in spolno izkoriščanje;

(t) zagotovi, da imajo ženske v vsej svoji raznolikosti dostop do zdravstvenih storitev, vključno s spolnim in reproduktivnim zdravjem ter s tem povezanimi pravicami, ki vključujejo starosti primerno spolno vzgojo in vzgojo o odnosih, kontracepcijo, varni in zakoniti splav, zdravstveno varstvo mater in zdravstvene storitve, ki temeljijo na oskrbi;

(u) pozove k večjim prizadevanjem za obravnavo vprašanj enakosti spolov v okviru zelenega prehoda glede na presečen in nesorazmeren vpliv podnebnih sprememb na ženske in dekleta, zlasti v državah v razvoju, pri tem pa opozori, da učinki podnebnih sprememb niso spolno nevtralni;

(v) se zavzema za organizacije civilne družbe, ki podpirajo pravice žensk, in jih krepi;

2. naroči svoji predsednici, naj to priporočilo posreduje Svetu in v vednost Komisiji.

PRILOGA: SUBJEKTI ALI OSEBE, OD KATERIH JE POROČEVALKA PREJELA PRISPEVKE

V skladu s členom 8 Priloge I Poslovnika poročevalka izjavlja, da pri pripravi poročila do njegovega sprejetja v odboru ni prejela prispevkov.